

Laidiens: **31.03.2014., Nr. 64**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2014/64.1**

Ministru kabineta noteikumi Nr.161

Rīgā 2014.gada 25.martā (prot. Nr.18 28.§)

Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par policiju"
12.panta sesto daļu, 12.¹ panta devīto daļu
un Civilprocesa likuma
250.⁴⁶ panta pirmo daļu un 250.⁵⁶ panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā pieņem, paziņo un izpilda policijas lēmumu, ar ko uzliek par pienākumu personai, kas rada draudus mājoklī pastāvīgi dzīvojošai personai (turpmāk – aizsargājamā persona), atstāt mājokli, kur pastāvīgi dzīvo aizsargājamā persona, neatgriezties un neuzturēties minētajā mājoklī un tā tuvumā (turpmāk – policijas lēmums par nošķiršanu), kā arī policijas lēmuma par nošķiršanu veidlapas paraugu;

1.2. kārtību, kādā pieņem un pārsūta tiesai pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ko iesniedz ar policijas starpniecību;

1.3. kārtību, kādā kontrolē tiesas vai tiesneša lēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību (turpmāk – tiesas nolēmums) izpildi;

1.4. kārtību, kādā veic to personu uzskaiti, attiecībā uz kurām pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu, un to personu uzskaiti, kurām ar tiesas nolēmumu noteikti pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi, kā arī informāciju par minētajām personām, kas ievadāma Integrētajā iekšlietu informācijas sistēmā (turpmāk – informācijas sistēma);

1.5. paraugu pieteikumam par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ko persona iesniedz tiesā bez policijas starpniecības.

2. Valsts policija un pašvaldības policija (turpmāk – policija), saņemot informāciju par iespējamiem draudiem, ka persona, kas atrodas mājoklī vai tā tuvumā, var nodarīt kaitējumu iespējamās aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai, noskaidro, vai šajā mājokļa adresē ir reģistrēti šaujamieroči vai lielas enerģijas pneimatiskie ieroči. Ja mājokļa adresē personai, kas rada draudus, ir reģistrēti šaujamieroči vai lielas enerģijas pneimatiskie

ieroci, notikuma vietā ierodas Valsts policija un izņem ieroci saskaņā ar Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 51. panta trešo daļu, lai novērstu iespēju ieroci pazaudēt, nolaupīt vai izmantot ļaunprātīgi.

3. Ja aizsargājamā persona ir nepilngadīga un tās vienīgais likumiskais pārstāvis ir persona, kas rada draudus, nepilngadīgo personu šķir no ģimenes saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 27. pantu.

II. Kārtība, kādā pieņem policijas lēmumu par nošķiršanu

4. Valsts policijas vai pašvaldības policijas darbinieks (turpmāk – policijas darbinieks), ierodoties iespējamās aizsargājamās personas mājokļa adresē:

4.1. noskaidro notikuma apstākļus;

4.2. apzina aizsargājamo personu un personu, kas rada draudus;

4.3. izvērtē, vai persona, kas rada draudus, varētu nodarīt kaitējumu aizsargājamās personas dzīvībai, brīvībai vai veselībai (turpmāk – vardarbības draudu risks) un vai pastāv tūlītēji draudi.

5. Ja policijas darbinieks, izvērtējot vardarbības draudu risku, konstatē, ka nepastāv tūlītēji draudi un nav nepieciešams pieņemt policijas lēmumu par nošķiršanu, viņš informē aizsargājamo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, norādot, ka pagaidu aizsardzība pret vardarbību pieļaujama prasībās par laulības neesību vai šķiršanu, prasījumos personisku aizskārumu dēļ, prasībās par uzturēšanas līdzekļu piedziņu, prasībās par pušu kopīgā mājokļa (mājoklis, kurā puses dzīvo vienā mājāsaimniecībā) dalīšanu vai lietošanas kārtības noteikšanu un lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām.

6. Ja policijas darbinieks, izvērtējot vardarbības draudu risku, konstatē, ka pastāv tūlītēji draudi, viņš pieņem:

6.1. aizsargājamās personas vai tās likumiskā pārstāvja pieteikumu policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanai, aizpildot šo noteikumu 1. pielikumā norādītā pieteikuma I sadaļu;

6.2. paskaidrojumu, kurā norāda šādas ziņas, ko sniedz persona, kas rada draudus:

6.2.1. persona, kas rada draudus, – vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese;

6.2.2. informācija par attiecībām starp personu, kas rada draudus, un aizsargājamo personu – attiecību statuss un raksturojums;

6.2.3. informācija par to, vai aizsargājamai personai un personai, kas rada draudus, ir kopīga mājāsaimniecība;

6.2.4. laikposms, cik ilgi aizsargājamā persona un persona, kas rada draudus, mitinās vienā mājoklī;

6.2.5. notikuma būtība un raksturs;

6.2.6. ja tiks pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu, – iespējamās uzturēšanās vietas un korespondences adrese personai, kas rada draudus;

6.3. rakstiskus paskaidrojumus no notikuma lieciniekiem (ja tādi ir);

6.4. policijas lēmumu par nošķiršanu (2. pielikums).

7. Policijas lēmumā par nošķiršanu noteiktais pienākums personai, kas rada draudus, neuzturēties mājokļa tuvumā nozīmē, ka persona, kas rada draudus, nedrīkst atrasties mājoklim tuvāk par policijas lēmumā par nošķiršanu

minēto attālumu. Nosakot minēto attālumu, policija pēc iespējas ņem vērā, ka personai, kas rada draudus, ir pienākums ierasties darbavietas adresē un citi pienākumi.

8. Pēc aizsargājamās personas vai tās likumiskā pārstāvja lūguma policijas lēmumā par nošķiršanu var noteikt aizliegumu personai, kas rada draudus, kontaktēties ar aizsargājamo personu. Minētais aizliegums nozīmē, ka persona, kas rada draudus, nedrīkst satikties ar aizsargājamo personu, uzturēt ar to fizisku vai vizuālu saskari, izmantot sakaru līdzekļus (tai skaitā elektroniskos sakaru līdzekļus) vai jebkurus citus informācijas nodošanas paņēmienus, lai tieši vai ar trešo personu starpniecību kontaktētos ar aizsargājamo personu.

9. Policijas lēmumu par nošķiršanu sastāda trijos eksemplāros – pa vienam eksemplāram policijai, aizsargājamai personai vai tās likumiskajam pārstāvim un personai, kas rada draudus.

III. Kārtība, kādā paziņo un izpilda policijas lēmumu par nošķiršanu, un kārtība, kādā pieņem un pārsūta aizsargājamās personas vai tās likumiskā pārstāvja pieteikumu tiesai

10. Policijas lēmumu par nošķiršanu paziņo, izsniedzot to pret parakstu.

11. Policijas darbinieks pēc policijas lēmuma par nošķiršanu paziņošanas:

11.1. mutiski informē personu, kas rada draudus, par tuvākajā apkārtnē iespējamām apmešanās vietām;

11.2. izskaidro aizsargājamai personai vai tās likumiskajam pārstāvim un personai, kas rada draudus, policijas lēmuma par nošķiršanu būtību, minēto personu tiesības un pienākumus un izdara par to attiecīgu atzīmi policijas lēmumā par nošķiršanu;

11.3. informē aizsargājamo personu vai tās likumisko pārstāvi un personu, kas rada draudus, par policijas atbildīgo amatpersonu (norādot tās kontaktinformāciju), pie kuras atradīsies materiāli, kas saistīti ar policijas lēmuma par nošķiršanu piemērošanu (turpmāk – policijas atbildīgā amatpersona), un ar kuras starpniecību, ja nepieciešams, lēmuma darbības laikā aizsargājamai personai vai tās likumiskajam pārstāvim un personai, kas rada draudus, būs tiesības savstarpēji komunicēt un izņēmuma gadījumā paņemt no mājokļa nepieciešamo apģērbu, apavus, veļu, grāmatas, instrumentus, rīkus, veselības aprūpei nepieciešamās lietas un citus priekšmetus, kuri personai, kas rada draudus, nepieciešami ikdienā (turpmāk – pirmās nepieciešamības priekšmeti).

12. Persona, kas rada draudus, nekavējoties, bet ne ilgāk kā 30 minūšu laikā paņem no mājokļa pirmās nepieciešamības priekšmetus.

13. Ja aizsargājamā persona vai tās likumiskais pārstāvis izteicis lūgumu, lai tiesa izskata jautājumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, policijas darbinieks:

13.1. pieņem aizsargājamās personas vai tās likumiskā pārstāvja pieteikumu tiesai par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, aizpildot šo noteikumu 1. pielikumā norādītā pieteikuma II sadaļu;

13.2. likuma "Par policiju" 12.¹ panta sestajā daļā noteiktajā termiņā nosūta tiesai pēc aizskāruma nodarīšanas vietas paredzētos dokumentus, atstājot policijas lietvedībā šo noteikumu 6.1. un 13.1. apakšpunktā minētā pieteikuma kopiju.

14. Ja ir pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu un persona, kas rada draudus, maina minētajā lēmumā norādīto iespējamās uzturēšanās vietas adresi, tai ir pienākums 24 stundu laikā informēt par to policijas atbildīgo amatpersonu.

15. Konstatējot, ka persona, kas rada draudus, nepilda policijas lēmumu par nošķiršanu, policija minētajai personai piemēro Administratīvā procesa likumā noteiktos piespiedu izpildes līdzekļus.

IV. Informācijas sistēmā reģistrējamā informācija par personām, attiecībā uz kurām pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu, un minēto personu uzskaites kārtība

16. Nodrošinot to personu uzskaiti, attiecībā uz kurām pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu, policija ievada informācijas sistēmā šādas ziņas:

16.1. persona, kas rada draudus, – vārds, uzvārds, personas kods, korespondences un uzturēšanās vietas adrese;

16.2. datums, kad pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu;

16.3. iestāde, kura pieņēmusi policijas lēmumu par nošķiršanu, – nosaukums;

16.4. persona, kas sagatavojusi policijas lēmumu par nošķiršanu, – amats, vārds, uzvārds;

16.5. personai, kas rada draudus, uzliktie pienākumi un noteiktie aizliegumi, un laiks, kad beidzas to izpildes termiņš;

16.6. aizsargājamās personas vārds, uzvārds, personas kods;

16.7. mājokļa adrese, kurā pastāvīgi dzīvo aizsargājamā persona;

16.8. datums, kurā materiāli nosūtīti tiesai jautājuma izskatīšanai par pagaidu aizsardzību pret vardarbību (ja no aizsargājamās personas vai tās likumiskā pārstāvja ir pieņemts pieteikums tiesai);

16.9. policijas atbildīgās amatpersonas amats, vārds, uzvārds.

17. Šo noteikumu 16. punktā minēto ziņu ievadi informācijas sistēmā policija nodrošina nekavējoties, bet ne vēlāk kā vienas darbdienu laikā pēc policijas lēmuma par nošķiršanu pieņemšanas.

18. Personu, par kuru pieņemts policijas lēmums par nošķiršanu, noņem no uzskaites ar brīdi, kad beidzas tai uzlikto pienākumu un noteikto aizliegumu izpildes termiņš.

V. Kārtība, kādā kontrolē tiesas nolēmumu izpildi, informācijas sistēmā reģistrējamā informācija par personām, kurām ar tiesas nolēmumu noteikti pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi, un minēto personu uzskaites kārtība

19. Valsts policija tiesas nolēmuma izpildes kontroli uzsāk nekavējoties pēc tiesas nolēmuma saņemšanas.

20. Ja tiesas nolēmumā pēc pamatota pieteikuma, kas iesniegts bez policijas starpniecības, ir noteikts pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis – pienākums atbildētājam (personai, kas rada draudus) atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs (aizsargājamā persona), un aizliegums atgriezties un uzturēties tajā, Valsts policijas darbinieks:

20.1. jautājot prasītājam (aizsargājama personai vai tās likumiskajam pārstāvim), nekavējoties noskaidro, kad varētu notikt atbildētāja (personas, kas rada draudus) iepazīstināšana ar tiesas nolēmumu;

20.2. iepazīstina atbildētāju (personu, kas rada draudus) ar tiesas nolēmumu;

20.3. nodrošina atbildētājam (personai, kas rada draudus) tiesības nekavējoties, bet ne ilgāk kā 30 minūšu laikā paņemt no mājokļa pirmās nepieciešamības priekšmetus;

20.4. mutiski informē atbildētāju (personu, kas rada draudus) par tuvākajā apkārtne iespējamām apmešanās vietām;

20.5. informē atbildētāju (personu, kas rada draudus) un prasītāju (aizsargājamo personu vai tās likumisko pārstāvi) par Valsts policijas atbildīgo amatpersonu, kura organizē tiesas nolēmuma izpildes kontroli (turpmāk – Valsts policijas atbildīgā amatpersona) un pie kuras atradīsies materiāli par tiesas nolēmumu, un ar kuras starpniecību, ja nepieciešams, tiesas nolēmuma darbības laikā prasītājam (aizsargājamai personai vai tās likumiskajam pārstāvim) un atbildētājam (personai, kas rada draudus) būs tiesības savstarpēji komunicēt (tai skaitā, lai izņēmuma gadījumā atbildētājs (persona, kas rada draudus) paņemtu no mājokļa pirmās nepieciešamības priekšmetus).

21. Atbildētājs (persona, kas rada draudus) ar parakstu apliecina, ka ir iepazinies ar tiesas nolēmumu. Ja atbildētājs (persona, kas rada draudus) atsakās ar parakstu apliecināt, ka ir iepazinies ar tiesas nolēmumu, Valsts policijas darbinieks atteikšanos apliecina ar savu parakstu.

22. Ja tiesas nolēmumā pēc pieteikuma, kas iesniegts ar policijas starpniecību, ir noteikts personisko tiesību aizsardzības līdzeklis – pienākums atbildētājam (personai, kas rada draudus) atstāt mājokli, kurā pastāvīgi dzīvo prasītājs (aizsargājamā persona), neatgriezties un neuzturēties tajā, Valsts policijas atbildīgā amatpersona:

22.1. jautājot prasītājam (aizsargājamai personai vai tās likumiskajam pārstāvim), noskaidro, vai tiesas nolēmumā norādītajā termiņā atbildētājs (persona, kas rada draudus) ir labprātīgi izpildījis tiesas nolēmumu;

22.2. informē prasītāju (aizsargājamo personu vai tās likumisko pārstāvi) par Valsts policijas atbildīgo amatpersonu, pie kuras atradīsies materiāli par tiesas nolēmumu un ar kuras starpniecību, ja nepieciešams, tiesas nolēmuma darbības laikā prasītājam (aizsargājamai personai vai tās likumiskajam pārstāvim) un atbildētājam (personai, kas rada draudus) būs tiesības savstarpēji komunicēt (tai skaitā, lai izņēmuma gadījumā atbildētājs (persona, kas rada draudus) paņemtu no mājokļa pirmās nepieciešamības priekšmetus).

23. Nodrošinot to personu uzskaiti, kurām ar tiesas nolēmumu ir noteikti pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi, Valsts policijas atbildīgā amatpersona ievada informācijas sistēmā šādas ziņas:

23.1. atbildētāja (personas, kas rada draudus) vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese;

23.2. tiesas nolēmuma datums un lietas numurs;

23.3. tiesas nosaukums;

23.4. prasītāja (aizsargājamās personas) vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese;

23.5. informācija par tiesas nolēmumā noteiktajiem pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļiem;

23.6. tiesas nolēmuma paziņošanas datums;

23.7. informācija par tiesas nolēmumā noteiktā pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa atcelšanu vai aizstāšanu;

23.8. Valsts policijas atbildīgās amatpersonas amats, vārds, uzvārds.

24. Šo noteikumu 23. punktā minēto ziņu ievadi informācijas sistēmā Valsts policijas atbildīgā amatpersona nodrošina nekavējoties, bet ne vēlāk kā vienas darbdienu laikā pēc tiesas nolēmuma saņemšanas.

25. Valsts policijas atbildīgā amatpersona, saņemot tiesas nolēmumu, ar kuru pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis ir atcelts vai aizstāts ar citu līdzekli, izdara attiecīgu atzīmi informācijas sistēmā.

26. Personu, kurai ar tiesas nolēmumu noteikti pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi, noņem no uzskaites: